

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobkyně: **D. Y.**, zast. Organizace pro pomoc uprchlíkům, se sídlem Poděbradská 173/5, Praha 9, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou, 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 28. 11. 2024, č. j. 6 A 86/2024-32, o návrhu žalovaného na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 28. 11. 2024, č. j. 6 A 86/2024-32, **se z a m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobkyni byla dne 6. 3. 2022 na území České republiky udělena dočasná ochrana dle zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invází vojsk Ruské federace (dále jen „Lex Ukrajina“); dočasná ochrana jí byla prodloužena až do 30. 9. 2024. Dne 3. 9. 2024 se žalobkyně osobně dostavila na pracoviště žalovaného za účelem prodloužení dočasné ochrany. Tomu však nebylo ze strany žalovaného vyhověno z důvodu toho, že žalobkyně získala kanadské pracovní vízum; žalobkyni tedy nebyl vyznačen štítek osvědčující prodloužení dočasné ochrany, přičemž žalovaný vyznačil zánik dočasné ochrany. Podle žalovaného žalobkyni zanikla dočasná ochrana dle § 5 odst. 8 Lex Ukrajina ke dni 26. 7. 2023, kdy kanadské vízum získala.

[2] Žalobkyně se proti postupu žalovaného bránila žalobou proti nezákonnému zásahu podle § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), podanou výše nadepsanému soudu. Podle žalobkyně je § 5 odst. 8 písm. d) Lex Ukrajina v rozporu s čl. 28 Směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími. S odkazem na judikaturu správních soudů žalobkyně podotkla, že pokud je vnitrostátní právo v rozporu s právem EU, a tento rozpor jí jde k tíži, vnitrostátní právo nelze aplikovat. U městského soudu se proto domáhala toho, aby soud vyslovil, že zásah žalovaného, spočívající v prohlášení zániku dočasné ochrany podle § 5 odst. 8 Lex Ukrajina, byl nezákonný. Zároveň žádala, aby soud

žalovanému zakázal pokračovat v porušování práv žalobkyně a přikázal mu obnovit stav před prohlášením zániku dočasné ochrany.

[3] Městský soud žalobě výše nadepsaným rozsudkem vyhověl a výrokem I. deklaroval, že *zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobkyni vrátil dne 3. 9. 2024 její žádost o dočasnou ochranu, zaevidovanou pod č.j. OAM-0316003/DO-2024, jako nepřijatelnou, byl nezákonný*. Výrokem II. městský soud žalovanému zakázal *pokračovat v porušování práv žalobkyně a přikázal mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti žalobkyně o dočasnou ochranu, zaevidované pod č.j. OAM-0316003/DO-2024*.

[4] Žalovaný napadl rozsudek městského soudu kasační stížností spojenou s návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Návrh na přiznání odkladného účinku žalovaný odůvodnil tím, že neví, jak má povinnost stanovenou napadeným rozsudkem splnit. Povinnost uložená výrokem II. napadeného rozsudku může být navíc vymáhána exekučně, což může dle žalovaného České republice způsobit zbytečné náklady.

[5] Žalobkyně se k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nevyjádřila.

[6] Podle § 107 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přitom se užije přiměřeně mj. § 73 odst. 2 s. ř. s., podle kterého lze žalobě přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[7] Nejvyšší správní soud přistoupil k posouzení návrhu a dospěl k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 73 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 107 s. ř. s. nejsou naplněny.

[8] Správní soudnictví obecně slouží zejména k ochraně veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob (§ 2 s. ř. s.). Podle § 73 odst. 1 s. ř. s. nemá podání žaloby odkladný účinek, pokud zákon nestanoví jinak. Kasační stížnost, jakožto mimořádný opravný prostředek, směřuje proti již pravomocnému rozhodnutí krajského (městského) soudu a do doby rozhodnutí o kasační stížnosti toto rozhodnutí závazné a nezměnitelné. Přiznání odkladného účinku je institutem výjimečným, jehož účelem je ochránit adresáta veřejné správy před případnými neodstranitelnými negativními následky aktu veřejné správy (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2012, č. j. 2 As 132/2011-115).

[9] Při použití § 73 s. ř. s. na podmínky, za kterých lze přiznat kasační stížnosti odkladný účinek, je třeba vycházet z toho, že vedle formální podmínky, kterou je existence návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, musí být splněny další tři materiální předpoklady: i) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí musí pro stěžovatele znamenat újmu, ii) újma musí být pro stěžovatele nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, iii) přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[10] Institut odkladného účinku má primárně poskytovat ochranu žalobci před výkonem či jinými právními následky žalobou napadeného rozhodnutí správního orgánu.

pokračování

Poskytnutím legitimace k podání kasační stížnosti žalovanému správnímu orgánu zákonodárce vyjádřil zájem na jednotě a zákonnosti rozhodování krajských soudů ve správním soudnictví. Ve vztahu k návrhům na přiznání odkladného účinku podaným žalovaným správním orgánem (jak je tomu i v nyní posuzované věci) judikatura Nejvyššího správního soudu (srov. zejména usnesení rozšířeného senátu ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006-49, publ. pod č. 1255/2007 Sb. NSS, a ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014-58, publ. pod č. 3270/2015 Sb. NSS) vychází z toho, že zatímco žalobce bude zpravidla spojovat újmu se svými subjektivními právy, která mohou okamžitý výkon či jiné právní následky rozhodnutí správního orgánu, resp. krajského (městského) soudu, skutečně závažně ohrozit, žalovaný správní orgán žádná subjektivní práva nemá. Tím spíše nemůže mít práva, jež by mohla být výkonem nebo jinými právními následky kasační stížností napadeného rozsudku krajského (městského) soudu ohrožena. Jeho úkolem je v soudním řízení hájit zákonnost jím vydaného rozhodnutí, nebo, jak je tomu v nyní souzené věci, hájit zákonnost svého postupu. Otázka zákonnosti rozsudku městského soudu, resp. skutečnost, že jej žalovaný správní orgán napadl kasační stížností, nemůže být sama o sobě důvodem pro přiznání odkladného účinku.

[11] V zájmu zachování zásady rovnosti v řízení před soudem nelze ani žalovanému správnímu orgánu odepřít právo domáhat se přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Půjde však o případy výjimečné, kdy odložení účinků rozhodnutí městského soudu *bude podmíněno ochranou důležitého veřejného zájmu*, jehož ohrožení může v konkrétním případě představovat právě onu nepoměrně větší újmu, než která přiznáním odkladného účinků vznikne jiným osobám. Žalovaný musí stejně jako žalobce, je-li stěžovatelem, újmu tvrdit a osvědčit, tj. vysvětlit, v čem tato újma a její intenzita spočívá. Na žalovaného musí být z hlediska tvrzené újmy, její intenzity a jejího osvědčení kladeny stejné nároky jako na žalobce. Vyličení podstatných skutečností o nepoměrně větší újmě musí svědčit o tom, že negativní následek, jehož se v souvislosti s napadeným rozsudkem městského soudu žalovaný obává, by pro něj *byl zásadním zásahem, kterým by byl důležitý veřejný zájem skutečně ohrožen* (již zmiňované usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014-58). Ve světle rovněž již uvedeného usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006-49 (byť vydaného v době účinnosti částečně odlišné právní úpravy), se může jednat např. o případy vrácení řidičského oprávnění duševně choré osobě, vystavení zbrojního průkazu nebezpečnému recidivistovi či udělení povolení k obchodu s vojenským materiálem zločinnému podniku. Vznik nepoměrně větší újmy na straně žalovaného správního orgánu tak bude z logiky věci mnohem méně častý než na straně žalobce.

[12] I za současné právní úpravy dospěl rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ve zmiňovaném usnesení ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014-58, k závěru, že kasační stížnosti žalovaného může být odkladný účinek přiznán jen výjimečně, „*kdy odložení účinků rozhodnutí krajského soudu bude podmíněno ochranou důležitého veřejného zájmu, jehož ohrožení bude v konkrétním případě představovat právě onu nepoměrně větší újmu, než která přiznáním odkladného účinků vznikne jiným osobám, a jež nebude v rozporu s jiným veřejným zájmem*“.

[13] Žalovaný však v podaném návrhu nekonkretizoval žádný důležitý veřejný zájem, jehož ohrožení by představovalo nepoměrně větší újmu. Jakožto stěžejní důvod pro přiznání

odkladného účinku kasační stížnosti toliko uvedl, že *neví, jak má povinnost stanovenou napadeným rozsudkem splnit*. Skutečnost, že žalovaný neví, jak vykonat povinnost, jež mu byla pravomocným rozhodnutím městského soudu uložena, však nepředstavuje nepoměrně větší újmu ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. To platí rovněž o argumentaci žalovaného stran vzniku potenciálních zbytečných nákladů České republiky v souvislosti s exekucním vymáháním soudem stanovené povinnosti. V tomto směru Nejvyšší správní soud připomíná, že dodržení závazného právního názoru vysloveným městským soudem, nemůže pro žalovaného bez dalšího představovat újmu dosahující požadované intenzity pro přiznání odkladného účinku (viz zmiňované usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014-58, *mutatis mutandis*).

[14] Na základě uvedeného tedy Nejvyšší správní soud uzavírá, že v tomto případě není naplněna základní podmínka pro přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti, tedy žalovaný nedoložil vznik újmy na své straně, spočívající v zásadním ohrožení důležitého veřejného zájmu. Nebylo již tedy třeba zkoumat podmínky další, s nimiž by tato podmínka musela být naplněna kumulativně.

[15] Z uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. zamítl. Tím Nejvyšší správní soud žádným způsobem nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 17. prosince 2024

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu